

Inhoud

Voorwoord	v
Hoofdstuk 1. De onafhankelijkheid van de rechter en de rechtsprekende macht in België	1
<i>Paul Lemmens en Raf Van Ransbeeck</i>	
I. Inleiding	1
II. De onafhankelijkheid van de rechter	4
A. Benoeming van rechters (en plaatsvervangende rechters)	4
1. De rechterlijke orde	4
a. Inleiding en situering	4
b. De rol van de Hoge Raad voor de Justitie bij de benoemingen	6
c. Het examen gerechtelijke stage, het examen beroepsbekwaamheid en het mondeling evaluatie-examen	7
d. De benoeming van plaatsvervangende rechters	10
e. Uitzondering: rechters in ondernemingszaken en rechters in sociale zaken	13
2. Administratieve rechtscolleges	14
3. Grondwettelijk Hof	16
B. Uitoefening van het ambt	17
1. Toebedeling van zaken	17
2. Inhoud van het vonnis	21
3. Interne organisatie van het rechtscollege en betrekkingen met collega's	23
4. Nevenactiviteiten	27
5. Terbeschikkingstelling en overplaatsing	32
C. Tuchtprocedure	36
1. Historiek	36
2. Tuchtorganen	38
3. Rechtspleging	42
4. Openbaarheid van de tuchtrechtspraak	45
5. Conclusie	47

III. De onafhankelijkheid van de rechtsprekende macht	48
A. Onafhankelijkheid van de rechtsprekende macht ten opzichte van de wetgevende macht	48
1. Inmenging van de wetgever in de rechtsprekende functie	48
2. Verplichting voor de wetgever om de nodige maatregelen te nemen opdat de rechtscollèges hun opdracht kunnen vervullen	49
B. Onafhankelijkheid van de rechtsprekende macht ten opzichte van de uitvoerende macht	50
1. Inmenging van de regering in de rechtsprekende functie	50
2. Beheer van de rechterlijke organisatie	55
a. Algemeen	55
b. Beheersstructuren	56
1) Centraal: de Colleges	56
2) Op lokaal niveau: directiecomités	57
c. Beheersmodel: beheersovereenkomsten en beheersplannen, financieel beheer, controle	58
d. Controle op het gebruik van de toegekende middelen	60
e. Conclusie	61
IV. Algemene conclusie	62
Hoofdstuk 2. Rechterlijke onafhankelijkheid in België: Enkele reflecties	65
<i>Ria Mortier</i>	
Hoofdstuk 3. Rechterlijke onafhankelijkheid in Nederland: stevige waarborgen, maar ook kwetsbaarheden	71
<i>Tamara Trotman en Paul Bovend'Eert</i>	
I. Inleiding: rechterlijke onafhankelijkheid in de rechtsstaat	71
II. Benoeming van rechters (en plaatsvervangende rechters), gerechtsbestuurders en leden van de Hoge Raad	76
A. Selectie en benoeming nieuwe leden van de rechterlijke macht	76
B. Benoeming leden van het gerechtshof en van de Raad voor de rechtspraak	81
C. Benoeming leden van de Hoge Raad	86
D. Reflectie: terug naar de Europese Commissie en hoe nu verder?	90
III. Nevenbetrekkingen, nevenfuncties en incompatibiliteiten	92
IV. Tuchtprocedures: in hoeverre in handen van de magistratuur zelf?	100
V. Externe en interne functionele onafhankelijkheid van de rechter	108
VI. Interne organisatie van de rechterlijke macht – Bedrijfsvoering, rechtspraak en onafhankelijkheid	111

VII. Interne organisatie – Betrekkingen met collega’s	115
VIII. De toedeling van zaken aan rechters binnen het gerecht	117
IX. Institutionele onafhankelijkheid en stelselverantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid	121
Hoofdstuk 4. Rechterlijke onafhankelijkheid in Nederland: Repliek	129
<i>Marc de Werd</i>	
I. Zaakstoedeling	130
II. Stelselverantwoordelijkheid	131